

ผลของการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาทที่มีต่อ
ความสามารถในการอ่านเข้าใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่คือความสามารถในการอ่าน

นางสาวจันทร์ทรา จรพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-747-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018008

EFFECTS OF COMPREHENSION MONITORING TRAINING BY RECIPROCAL
ON READING COMPREHENSION OF
MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS WITH LOW READING ABILITY

Miss. Juntra Jornrapong

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-747-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาทที่มีต่อ
ความสามารถในการอ่านเข้าใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่ด้อยความสามารถในการอ่าน

โดย

นางสาวจันทร์ตรา จรพงษ์

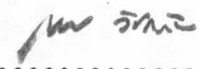
ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

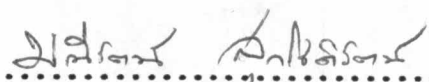
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์

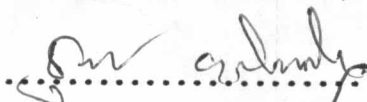
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. คันนาค มณีศรี)

จันทร์ทรา จรพงษ์ : ผลของการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาทที่มีต่อ
ความสามารถในการอ่านเข้าใจความของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ด้อยความสามารถใน
การอ่าน (EFFECTS OF COMPREHENSION MONITORING TRAINING BY RECIPROCAL ON
READING COMPREHENSION OF MATHAYOMSUKSA ONE STUDENTS WITH LOW READING
ABILITY) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.มณีนีรัตน์ สุกโชติรัตน์, 146 หน้า.
ISBN 974-581-747-3.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยน
บทบาทที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ด้อยความสามารถใน
การอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคุณ กรุงเทพมหานคร
จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
(simple random sampling) กลุ่มทดลองได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยน
บทบาท กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการศึกษา ใช้เวลาในการฝึกแต่ละกลุ่ม 20 คาบ คาบละ 40 นาที ก่อนและ
หลังการทดลอง ผู้วิจัยทดสอบความสามารถในการอ่านเข้าใจความของนักเรียน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. หลังการทดลองกลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาทมีความ
สามารถในการอ่านเข้าใจความสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่าน
2. กลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาทมีคะแนนความสามารถ
ในการอ่านเข้าใจความ จากการทดสอบหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้
รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่าน มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความ จากการทดสอบก่อนการ
ทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

ภาควิชาจิตวิทยา
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ปีการศึกษา2534

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C044774 : MAJOR EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

KEY WORD : COMPREHENSION MONITORING BY RECIPROCAL/MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS

JUNTRA JORNRAPONG : EFFECTS OF COMPREHENSION MONITORING TRAINING
BY RECIPROCAL ON READING COMPREHENSION OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS
WITH LOW READING ABILITY. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. MANEERAT
SUKCHOTIRAT, Ph.D., 146 PP. ISBN 974-581-747-3.

The research was aimed at studying the effects of comprehension monitoring training by reciprocal on reading comprehension of Mathayom Suksa One students with low reading ability. The subjects included 40 students in Mathayom Suksa One of Chaopraya School, Bangkok Metropolis. They were selected by simple random sampling and divided into two sub-experiment groups and control group, each of which consisted of 20 students. The former groups were well trained by reciprocal while the latter wasn't. Each group was trained within 20 forty-minute periods. The reading comprehension pre-and post self-constructed tests by the researcher were administered before and after the experiment. The t-test was utilized for data analysis.

The findings revealed that:

1. After such an experiment, the scores on reading comprehension of experiment groups were statistically significant higher than the control group at .01 level.

2. The scores on reading comprehension of experiment groups after the experiment were statistically significant higher than those of before the experiment at .01 level. On the contrary, the scores on reading comprehension of the control group before and after the experiment were not statistically significantly different.

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.มนตรีกัน สุกโชติรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้โอกาสผู้วิจัยได้รับปรึกษา
แนะนำความรู้ ความคิดที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย
เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส รองศาสตราจารย์
ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล อาจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบวิทยานิพนธ์
อย่างละเอียด ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ คณะครูอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาลัย โรงเรียน
นนทรีวิทยา ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณรวจริณ สุขเกษม คุณอติวัฒน์ พรหมาสา ที่ให้ความช่วยเหลือให้คำ
แนะนำ และให้กำลังใจต่อผู้วิจัย และขอขอบคุณ คุณประทีป จินฉิ่ง และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วย
ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณพรรุ้ง วงศ์จรัสกุล คุณกรรณิกา เฉลิมกุล คุณหทัยรัตน์ ผลาผล
คุณจันทร์จิรา มูลเมือง คุณอัญชลี เย็นจิตโสภณัส และเพื่อน ๆ พี่น้องชาวจิตวิทยาทุกท่าน
ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณสุคใจ สโมสร ที่ได้ช่วยอนุเคราะห์ด้านการพิมพ์
สุดท้ายผู้วิจัยระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา สมาชิกทุกคนในครอบครัว คุณวสันต์
ยศสมแสน ที่เป็นกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน และให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านแก่ผู้วิจัย
คุณประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขออุทิศแก่บิดาผู้ล่วงลับไปแล้ว

จันทร์ตรา จรพงษ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ

บทที่

1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
1. ความเข้าใจในการอ่าน.....	3
2. แนวคิดทฤษฎีกลไกควบคุมกระบวนการทางปัญญา.....	10
3. การควบคุมกระบวนการอ่าน.....	13
4. กลไกควบคุมกระบวนการทางปัญญาและการฝึก.....	21
5. แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอ่านสำหรับเด็กที่ด้อยความสามารถ.....	22
ในการอ่าน	
6. การแลกเปลี่ยนบทบาทและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	29
สมมติฐานการวิจัย.....	29
ขอบเขตของการวิจัย.....	30
คำจำกัดความสำหรับการวิจัย.....	30
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	การดำเนินการวิจัย.....	34
	แบบการวิจัย.....	34
	กลุ่มตัวอย่าง.....	34
	การจัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลอง.....	36
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	36
	การดำเนินการทดลอง.....	44
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4	การอภิปรายผลการวิจัย.....	55
	การอภิปรายผล.....	55
5	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	64
	บรรณานุกรม.....	65
	ภาคผนวก.....	69
	ก. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	71
	ข. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเข้าใจความฉบับที่ 1 และ 2....	75
	แบบฝึกอ่าน.....	140
	ตัวอย่างการฝึกและการวิเคราะห์.....	133

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบบันทึกพฤติกรรมการตั้งคำถาม การสรุปความ.....	138
การทำความเข้าใจให้ชัดเจน และการคาดคะเนเหตุการณ์	
ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการตั้งคำถาม.....	139
การสรุปความ การทำความเข้าใจให้ชัดเจน การคาดคะเนเหตุการณ์	
ของนักเรียนในการเป็นผู้นำครั้งแรกและครั้งหลัง	
ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความ.....	140
หลังการทดลองในแต่ละครั้งของกลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการ	
อ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาท	
ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเข้าใจความ.....	141
ครั้งที่ 1	

สารบัญตาราง

	หน้า
1 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการอ่าน.....	35
เข้าใจความก่อนการทดลอง ของกลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดย	
การแลกเปลี่ยนบทบาทและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่าน	
2 ข้อบ่งชี้ ความยาว และแหล่งที่มาของเนื้อเรื่องที่นำมาใช้.....	36
เป็นแบบทดสอบ วัดความสามารถในการอ่านเข้าใจความทั้ง 2 ฉบับ	
3 ผลการวิเคราะห์ข้อสอบจากแบบทดสอบวัดความสามารถ.....	41
ในการอ่านเข้าใจความ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 (ฉบับทดลองใช้)	
4 ผลการวิเคราะห์ข้อสอบจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน.....	42
เข้าใจความ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 (ฉบับใช้จริง)	
5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความยากของแบบทดสอบฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2.....	43
6 กำหนดการฝึกนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	45
7 แสดงการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาท.....	48
ของนักเรียนกลุ่มทดลอง	
8 แสดงการฝึกนักเรียนในกลุ่มควบคุม	
9 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถ.....	49
ในการอ่านเข้าใจความหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการ	
การอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาทและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก	
10 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถ.....	52
ในการอ่านเข้าใจความของกลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่าน โดยการ	
แลกเปลี่ยนบทบาท ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลอง และคะแนน	
ที่ได้จากการทดสอบหลังการทดลอง	

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
11 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถ.....	53
ในการอ่านเข้าใจความของกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่าน ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลอง และคะแนนที่ได้จากการทดสอบ หลังการทดลอง	
12 คะแนนความสามารถในการตั้งคำถาม การสรุปความ การทำความเข้าใจ.....	140
เข้าใจให้ชัดเจน และการคาดคะเนเหตุการณ์ของกลุ่มทดลองในการเป็นผู้นำ ครั้งแรกและครั้งหลัง	
13 คะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความหลังการทดลอง.....	141
ในแต่ละครั้งของกลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่าน โดยการแลกเปลี่ยน บทบาท	

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
1. พฤติกรรมการใช้กลวิธีในกระบวนการอ่าน.....	15
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	45